

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta.

Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset avoimen korkeakoulutuksen opintosetelikokeilusta. Opintoseteliin olisivat oikeutettuja 1.12.2025–30.6.2028 ensimmäisen toisen asteen tutkintonsa Suomessa alle 29-vuotiaana suorittaneet, jotka ovat osallistuneet korkeakoulujen yhteishakuun, mutta eivät ole saaneet tai ottaneet vastaan korkeakoulututkintoon johtavaa opiskelupaikkaa. Opintoseteliä voisi käyttää enintään 30 opintopisteen laajuisiin avoimena yliopisto-opetuksena tai avoimena ammattikorkeakouluopetuksena järjestettäviin opintoihin kahden vuoden kuluessa siitä, kun henkilölle on syntynyt oikeus opintoseteliin. Opintoseteli oikeuttaisi myös ohjaukseen, joka tukee opintoihin hakeutumista ja niiden suorittamista sekä tutkintoon johtavaan koulutukseen hakeutumista.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2026 ja ne olisivat voimassa 31.7.2030 asti.

Tausta

Opintosetelikokeilu on osa pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan perustuvaa koulutustason noston toimenpidekokonaisuutta. Koulutustason nostamistavoitteen saavuttamiseksi hallitus linjasi osana puoliväliriihessä 2025 päätettyjä kasvutoimia ilman korkeakoulupaikkaa jääneiden toisen asteen koulutuksesta valmistuneiden maksuttomasta 30 opintopisteen opintosetelistä avoimeen yliopistoon tai avoimeen ammattikorkeakouluun.

Tavoitteet

Opintosetelin tarkoituksena on tukea ja nopeuttaa nuorten siirtymää korkeakoulutukseen mahdollistamalla maksuton tutustuminen korkeakoulujen eri koulutusaloihin ja vähentämällä

siten nuorten kokemaa jatko-opintoihin siirtymiseen ja koulutusalan valintaan liittyvää kuormitusta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/2166/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.okm@gov.fi tai postitse osoitteeseen: Opetus- ja kulttuuriministeriö, PL 29, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/2166/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OKM001:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 10.4.2026**.

Hallituksen esityksen luonnoksen ruotsinkielinen käännös lisätään kokonaisuudessaan lausuntopalveluun 16.3.2026.

Valmistelijat

Johtaja Jonna Korhonen, etunimi.sukunimi(at)gov.fi
Hallitusneuvos Laura Hansén, etunimi.sukunimi(at)gov.fi
Opetusneuvos Petri Haltia, etunimi.sukunimi(at)gov.fi

Opetusneuvos Maarit Palonen, etunimi.sukunimi(at)gov.fi
Opetusneuvos Ulla Mäkeläinen, etunimi.sukunimi(at)gov.fi

Lausuntopalveluun rekisteröitymiseen tai muuhun palvelun käyttöön liittyvissä ongelmatilanteissa ota tarvittaessa yhteys lausuntopalvelun käyttäjätukeen osoitteessa lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Linkit

<https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM001:00/2026> - Hankesivu

<https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM001:00/2026> - Projektsidan

Liitteet:

[Hallituksen esityksen luonnos.pdf](#)

[Propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Akava ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiliitto Pro ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Bildningsalliansen rf
Centria-ammattikorkeakoulu
CSC – Tieteen tietotekniikan keskus OY
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Finlands Svenska Ungdomsförbund
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Hämeen ammattikorkeakoulu
Itä-Suomen yliopisto
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän yliopisto
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kansalaisopistojen liitto Kol
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)
Karelia-ammattikorkeakoulu

Keskuskauppakamari
Koulukuraattorit
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Lab-ammattikorkeakoulu
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin yliopisto
Lappeenranta–Lahden teknillinen yliopisto LUT
Laurea-ammattikorkeakoulu
Maanpuolustuskorkeakoulu
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Nuorisotutkimusseura ry
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
Opetushallitus
Osku ry
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun yliopisto
Poliisiammattikorkeakoulu
Pro Lukio ry
Professoriliitto - Professorsförbundet ry
Puolustusministeriö
Sakki ry
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Savonia-ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Sisäministeriö
Sivistysala ry Sivista
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Kansanopistoyhdistys
Suomen kesäyliopistot ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi ry
Suomen opinto-ohjaajat - SOPO ry
Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Suomen Yrittäjät
Svenska Folkskolans Vänner
Svenska handelshögskolan
Taideyliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto
Tekniikan Akateemiset TEK
Tieteentekijöiden liitto
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan yliopisto
Valtiovarainministeriö

Vammaisfoorumi ry
Vapaa Sivistystyö (VST)
Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry
Ylioppilastutkintolautakunta
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Korhonen Jonna
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hansen Laura
Opetus- ja kulttuuriministeriö